

عنوان مقاله:

واکاوی الگوی اقتصادی بانک جهانی؛ "چارچوب میان مدت هزینه" در تحقق حق های اقتصادی و اجتماعی با تاکید بر تجربیات اجرای آن در کشورهای منتخب

محل انتشار:

فصلنامه اقتصاد مقداری، دوره 17، شماره 2 (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 28

نویسندگان:

ابراهیم مولایی جم - دانشجوی دوره دکتری حقوق بین الملل دانشگاه آزاد واحد تهران مرکزی، تهران، ایران.

توکل حبیب زاده - دانشیار دانشگاه امام صادق ع، تهران، ایران

مجید فشاری - استادیار دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران

خلاصه مقاله:

عدم تحقق حق های اقتصادی اجتماعی [1] و فقر شدید که در سطوح جهانی، منطقه ای، ملی و محلی جامعه بشری با آن روبروست از عدم اتخاذ تصمیمات بهینه اقتصادی نشأت می گیرند این در حالی است که امروزه حق بر توسعه حکمرانی مطلوب بعنوان راهبردی ارزش مند جهت کاهش فقر و توسعه، در عرصه بین المللی بعنوان ضابطه ای هنجاری شناخته می شوند. بر این اساس این موضوع در چارچوب تکلیف منشور سازمان ملل متحد دائر بر همکاری بین المللی جهت حصول توسعه اقتصادی و اجتماعی نیازمند تدبیر جامعه جهانی بوده در این راستا الگوی اقتصادی چارچوب میان مدت هزینه توسط بانک جهانی [2] به عنوان یکی از سازمانهای بین المللی فعال در عرصه سیاست گذاری اقتصادی که مبتنی بر اهداف منشور ملل متحد و اهداف خود، تحقق حق های اقتصادی و اجتماعی ومالا توسعه کشورها از طریق اصلاح مدیریت مالی بخش عمومی دنبال می نماید ارائه شده است زیرا حق های اقتصادی و اجتماعی مبتنی بر اسناد حقوق بین الملل در حوزه حقوق بشر، در زمره تعهدات «ایجابی»، «هزینه بر»، «وابسته به امکانات»، «تدریجی» و «برنامه ای» می باشند بر این اساس تحقق آن ها مستلزم «برنامه ریزی» و «تخصیص منابع مالی» بوده بنابراین اجرای این حق ها از طریق مکانیزم «برنامه مالی دولت» عملیاتی می گردد. این الگو با حمایت بانک جهانی در بیش از ۱۳۰ کشور جهان، اجرا شده است. بنابراین هدف تحقیق حاضر این است؛ اولاً مشخص نماید این الگوی اقتصادی با کدامیک از منابع حقوق بین الملل تطابق دارد، ثانیاً با بررسی نتایج حاصل از اجرای این مدل در برخی کشورهای شمال و جنوب تحقق حق های اقتصادی و اجتماعی به روش تحلیلی-توصیفی با استفاده از منابع کتابخانه ای تبیین شود. نتایج تحقیق حاکی است که الگوی اقتصادی بانک جهانی "چارچوب میان مدت هزینه" به لحاظ مبنای حقوقی به عنوان مصداقی از "حقوق نرم [3]" در چارچوب اعلامیه حق بر توسعه سازمان ملل متحد قابل ارزیابی است لیکن دولت ها بر اساس نظم هنجاری ناشی از حقوق بشر غایت گرا بدان ملتزم هستند زیرا فقر مغایر حقوق بشر بوده و کرامت انسانی را نقض می کند لذا پیش شرط تحقق آن؛ اتخاذ سیاست های اقتصادی سالم و شفاف، سرمایه گذاری های عمومی مناسب و توسعه همه جانبه به ویژه در مسائل مربوط به آموزش، بهداشت، سلامت، زیرساخت ها، توسعه بخش کشاورزی، ایجاد فرصت های بیشتر برای کار آبرومند، مدیریت درست امور اداری و... که همگی درگرو مدیریت صحیح منابع عمومی در اختیار دولت ها است. همچنین چارچوب میان مدت هزینه از سوی کشورها به عنوان ابزار بهبود عملکرد مالی در نظر گرفته شده زیرا این الگو اقتصادی بین دو مولفه سیاست گذاری و برنامه ریزی با «برنامه مالی دولت» یک چارچوب ارتباط دهنده ایجاد می نماید این درحالی است که غالب الگوهای ارائه شده در رابطه با برنامه مالی دولت فاقد این سیستم ارتباط دهنده هستند بنابراین اجرای این مدل از سوی کشورها از یک سو سبب نظام مند شدن قدرت سیاسی در امر هدایت منابع عمومی و تحقق حکمرانی مطلوب [4] بوده و از سوی دیگر در راستای حقوق بین الملل غایت گرا می تواند اهداف متعالی اسناد حقوق بشری در تحقق حق های ...

کلمات کلیدی:

حق های اقتصادی و اجتماعی، چارچوب میان مدت هزینه، حق بر توسعه، بانک جهانی

